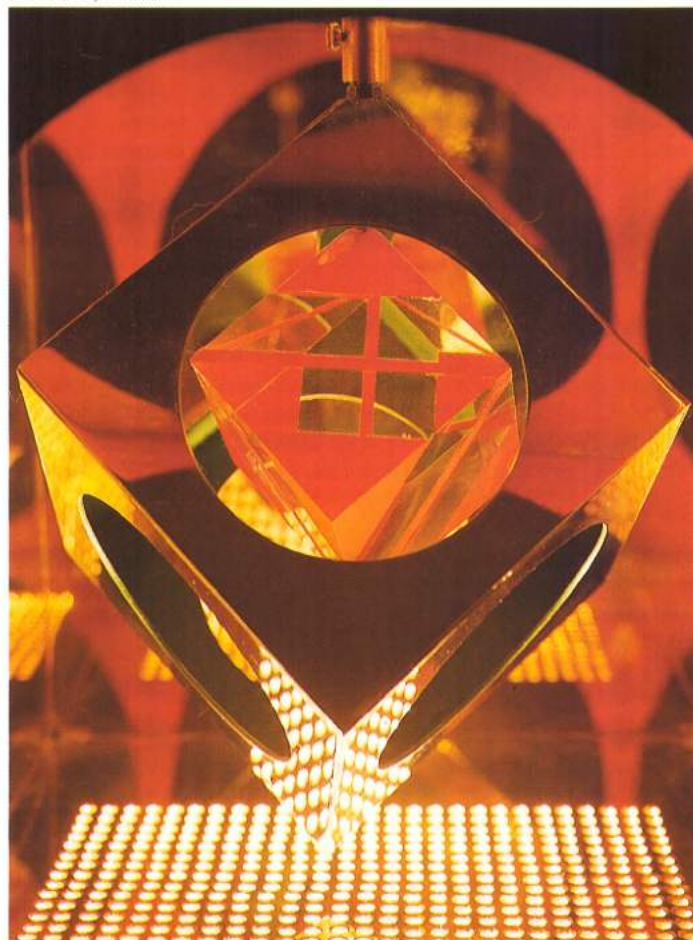

SRIMA, freska u apsidu crkvice Gospe Srimske

nađeno je više ranokršć. grobnica. U crkvama je otkriveno mnoštvo arhit. dijelova i ulomaka, na osnovi kojih su rekonstruirane oltarne pregrade, ciboriji, menze i prozori obiju crkava, zatim nadgrade krsnoga zdenca sjeverne i propovjedaonica juž. crkve. Cjelovito je rekonstruiran strop južne crkve, oslikan raznobojnim biljnim i geometrijskim ornamentima u tehnici freske. Nedaleko od položaja nađeni su ilir. grobovi. — Srednjovj. selo S. spominje se poč. XVI. st., a u njegovu se sastavu nalazila danas ruševna crkva Sv. Pavla. S od nekadašnjega sela nalazi se romanička crkva

A. SRNEC, 080170

Gospe srimske iz XII/XIII. st. U apsidu je freska iz istoga doba koja prikazuje Majku Božju s djetetom u sredini, a sa strane likove Sv. Vida i Sv. Jurja (uz njega je prikazan orač).

LIT.: F. Dujmović i C. Fisković, *Romaničke freske u Srimi, Prilozi—Dalmacija*, 1959. — Z. Gunjača, *Prižba—Srima, Šibenik, Kompleks starokršćanske arhitekture*, Arheološki pregled (Beograd), 1971, 13. — *Isti*, *Kompleks starokršćanske arhitekture na Srimi kod Šibenika*, Arheološki vestnik (Ljubljana), 1978, 29. — *Isti*, *Srima—kompleks kasnoantičke sakralne arhitekture* (katalog), Šibenik 1985.

Z. Gu.

SRNEC, Aleksandar, kipar i plastičar (Zagreb, 30.VII. 1924). Pohadao je Akademiju u Zagrebu 1943—49. S arh. V. Richterom i I. Piceljom radi na opremanju jugosl. izložaba u zemlji i inozemstvu (Zagreb, Beograd, Beč, Stockholm, Hannover). Jedan je od osnivača grupe »EXAT 51« i potpisnik manifesta iz 1951. i 1953. Izlagao je na prvoj izložbi grupe u Zagrebu 1953 (slike, crteži). Opredijelivši se za apstraktnu umjetnost, lik. jezik podređuje osnovnim geometrijskim oblicima. Već 1953. konstruira prve kinetičke objekte (*Prostorni modulator*), da bi oko 1956. započeo eksperimente s pokretnim skulpturama i reljefima. Kraće se vrijeme (1959/60) bavio crtanim filmom. Od 1962. posvećuje se lumino-kinetičkim istraživanjima (*Luminoplastika I*), a od 1968. problematici cjelovita ambijenta. God. 1974—77. ponovo radi kinetičke skulpture u visoko poliranim kovinama, a eksperimentira i s čistim svjetlom. Geometrijska apstrakcija A. Srneca radikalizirani je oblik poslijeratne apstrakcije u modernoj hrv. umjetnosti. — Samostalno je izlagao u Zagrebu (1953, 1967, 1969, 1971, 1978, 1979, 1983, 1992), Beogradu (1953, 1956, 1968, 1971), Banjoj Luci (1972), Parizu (1959), Londonu (1960, 1961) i Mannheimu (1971).

LIT.: V. Richter, Kristl, Picelj, Rašica, Srnc, *Buletin JAZU*, 1953, 3—4. — T. Maroević, *Polje mogućeg*, u knjizi: *Polje mogućeg*, Split 1969. — Z. Maković, *Svjetlosna ritmika Aleksandra Srneca*, u knjizi: *Oko u akciji*, Zagreb 1972. — B. Bek, *Aleksandar Srnc* (katalog), Zagreb 1978. — J. Denegri i Ž. Košćević, *EXAT 51*, Zagreb 1979. — Z. Rus, *Apstraktna tendencije u Hrvatskoj 1951—1961* (katalog), Zagreb 1981. — D. Grubić, *Aleksandar Srnc*, ŽU, 1983, 36. — Ž. Košćević, *Grafika u Hrvatskoj*, u katalogu: *Jugoslavenska grafika 1950—1980*, Beograd 1985. — J. Denegri, *Apstraktna umjetnost u Hrvatskoj*, II, Split 1985.

Ž. K.

STAGER, Jakob, minijaturist (prva pol. XIX. st.). U Zagreb dolazi 1840; do 1846. slika bidermajerske minijature u Zagrebu, Karlovcu, Varaždinu i drugim gradovima SZ Hrvatske, potom u Vojvodini do 1850. Pripisano mu je pedesetak minijaturnih portreta koje je oblikovao plošno, zatvorenim linijom, glatkim namazima čiste boje (portreti obitelji Eisenhut 1841. i Šišković; *Natalija Ivančević*, oko 1844; *Nandor Szabo*, 1849). Prevladavaju dvobojni odnosi: bijelo-crni, plavo-crni i crveno-plavi. S. je najistaknutiji minijaturist zagrebačkoga kruga.

LIT.: *Slikarstvo XIX. stoljeća u Hrvatskoj* (katalog), Zagreb 1961, str. 26, 215. — A. Simić-Bulat, *Minijaturisti zagrebačkog kruga*, Radovi IPU, 1972, 1—2. — P. Skutari, *Karas i oko Karasa* (katalog), Karlovac 1988, str. 6, 13.

V. Fo.

STAGLIČIĆ, Marija, povjesničarka umjetnosti (Split, 9. XI. 1945). Diplomirala 1969. u Zadru, a doktorirala 1985. u Zagrebu. Od 1972. asistentica, od 1986. docentica na Odsjeku za povijest umjetnosti Filozofskoga fakulteta u Zadru. Od 1992. viša znanstvena suradnica na Institutu za povijest umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu. Istražuje probleme arhitekture i urbanizma XIX. i poč. XX. st. u Dalmaciji, te slikarstvo renesanse i baroka na zadarskome području.

BIBL.: *Izgradnja gradskog sata u Zadru*, Radovi. Filozofski fakultet — Zadar, 1976—77, 16; *Zvonik katedrale u Zadru*, Peristil, 1982, 25; *Neogotička obnova franjevačkih samostana u Zadru*, Radovi. Filozofski fakultet — Zadar, 1985, 24; *Neostilska arhitektura u zadarskoj regiji*, Prilozi—Dalmacija, 1985; *Renesansno-barokna crkva Gospe od Kaštela u Zadru*, Radovi. Filozofski fakultet — Zadar, 1986, 25; *Nepoznata slika »Sv. Trojstva« u Polači kraj Zadra*, Prilozi—Dalmacija, 1988; *Graditeljstvo u Zadru od 1868—1918*, Zagreb 1988; *Doprinos sakralnoj arhitekturi u Zadarskoj regiji*, Radovi. Filozofski fakultet — Zadar, 1990, 29; *Doprinos sakralnoj arhitekturi 19. stoljeća na biogradskom području*, Biogradski zbornik, I, Zadar 1990.

E. Hi.

STAGNUM → STON

STAHOV, Ljubomir, slikar, kipar i grafičar (Kamičani kraj Prijedora, 7. I. 1944). Diplomirao na Akademiji u Zagrebu 1974 (Š. Perić). Bio je suradnik Majstorske radionice K. Hegedušića i Lj. Ivančića 1974—78. Poslije 1970. slika u duhu lirske i gestualne apstrakcije. U sljedećem razdoblju pronalazi tematska uporišta u svijetu prirode, a njegovo plastično znakovlje poprima simbolične konotacije (*Zora*, 1977; *Bujanje*, I, 1981; *Prirodne vertikale*, III, 1981). Slijedi faza prožeta ekspresionističkom gestom i informelističkom obradom piktoralne tvari (*Oblik u nastajanju I*, 1983; *Događaj u prirodi X*, 1985). U skulpturi suprotstavlja prirodne i